

Det gælder f.eks. kommuners og amtskommuners adgang til under visse betingelser at sælge biprodukter, der opstår som en naturlig følge af kommunal virksomhed.

Det følger endelig af lovforslaget, at områder, hvor der er en lovbestemt ret for borgerne til at vælge mellem ydelser i en af flere kommuner eller amtskommuner, også vil falde uden for den foreslåede lovs anvendelsesområde. Dette gælder f.eks. retten til at vælge sygehus eller gymnasium uden for den amtskommune, hvor den pågældende har bopæl, jf. § 1, nr. 5, i lov nr. 1024 af 19. december 1992 om ændring af lov om sygehusvæsenet og lov om offentlig sygesikring m.v. og § 5, stk. 3, i lovekændtgørelse nr. 531 af 23. juni 1993 om gymnasiet m.v. med senere ændringer.

2. Baggrunden for lovforslaget

Til grund for lovforslaget ligger som anført de forslag og anbefalinger, som er fremsat af Fornylsesudvalget. En uformel arbejdsgruppe nedsat under Indenrigsministeriet har drøftet den nærmere udformning af kalkulationsregler m.v. på det kommunale og det amtskommunale område.

2.1. Udvalget om fornyelse og effektivisering i den kommunale sektor

Indenrigsministeren nedsatte den 25. marts 1993 udvalget om fornyelse og effektivisering i den kommunale sektor. Fornylsesudvalget var sammensat af repræsentanter for Indenrigsministeriet, Statsministeriet, Finansministeriet, Økonomiministeriet, Socialministeriet, Undervisningsministeriet, Sundhedsministeriet, Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark samt Københavns og Frederiksberg Kommuner.

Fornylsesudvalget fik bl.a. til opgave at drøfte behovet for en udvidelse af de retlige rammer for kommuners og amtskommuners adgang til at udøve handel, håndværk og industri m.v. Udvalget skulle herunder behandle spørgsmålet om kommuners og amtskommuners adgang til at udføre opgaver for hinanden. I den forbindelse skulle udvalget drøfte behovet for at fastsætte nærmere regler om vilkårene for kommunernes og amtskommunernes opgavevaretagelse for andre, f.eks. vedrørende prisfastsættelse, krav om udbud og afholdelse af licitation.

Med henblik på belysning af spørgsmålet om kommuners og amtskommuners adgang til at udøve erhvervsvirksomhed nedsatte Fornylsesudvalget den 14. april 1993 et underudvalg om kommuners og amtskommuners adgang til at udøve erhvervsvirksomhed.

Underudvalget var sammensat af repræsentanter for Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, Københavns og Frederiksberg Kommuner, Industri- og Samordningsministeriet, Økonomiministeriet og Indenrigsministeriet.

Fornylsesudvalgets forslag er baseret på de drøftelser om en udvidelse af kommunernes og amtskommunernes opgaver, som har fundet sted i underudvalget, jf. den af underudvalget afgivne delbetænkning, der er optrykt som et bilag til betænkning 1268/1994, side 186 ff. Fornylsesudvalget har anbefalet, at der tilvejebringes lov hjemmel til, at kommuner og amtskommuner på visse betingelser kan varetage kommunale opgaver for andre offentlige myndigheder, dog med respekt af de begrænsninger, modifikationer eller særregler, som findes i lovgivningen for visse særlige opgavetyper vedkommende.

Udvalget har – som baggrund for anbefalingen – bl.a. henvist til, at mange kommunalpolitikere har opfattet de gældende regler om kommuners og amtskommuners adgang til at udøve erhvervsvirksomhed som uklare, vilkårlige og urimelige. Efter udvalgets opfattelse er dette bl.a. begrundet i, at reglerne undertiden hindrer en rationel udnyttelse af kommuners og amtskommuners ressourcer.

Udvalget har endvidere fundet, at opgaverne i den offentlige sektor skal udføres af dem, der er bedst egnede til det, uanset om dette sker i offentligt eller privat regi. Et vigtigt led i realiseringen af denne målsætning er efter udvalgets opfattelse, at kommuner og amtskommuner får mulighed for at udføre opgaver for andre offentlige myndigheder, når kommuner og amtskommuner er de bedste hertil.

Udvalget har overvejet, om en udvidelse af kommunernes og amtskommunernes opgaver vil være i strid med ideerne bag kommunestyret, hvorefter borgerne inden for lovgivningens rammer selv skal styre og forvalte opgaver, som er af særlig lokal fællesskabsinteresse. Såfremt kommunernes og amtskommunernes udvidede adgang til opgavevaretagelse alene bliver af begrænset omfang – og såfremt der kan opstilles vilkår for en sådan opgavevaretagelse, som tilgodeser hensynet til den private sektor, jf. nedenfor – har udvalget ikke fundet, at en adgang for kommunerne og amtskommunerne til at udføre opgaver for andre behøver at være i strid med fundamentale principper bag kommunestyret. Der henvises herom til den af underudvalget afgivne delbetænkning afsnit 3.5.1., side 186-188.

Udvalget har hverken fundet det hensigtsmæssigt eller nødvendigt at foretage en nærmere afgrænsning af, hvilke kommunale opgaver kommuner og amtskommuner skal kunne udføre for andre.

Selvom der efter udvalgets opfattelse ikke generelt